

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Zlínský inspektorát – oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola, Zdounky, okres Kroměříž

Adresa: Zdounky 59/60, 768 02 Zdounky

Identifikátor školy: 600 118 681

Termín konání komplexní inspekce: 17. – 20. únor 2003

Čj.	152 23/03-5049
Signatura	ko2cw127

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola, Zdounky, okres Kroměříž je úplnou základní školou. Zřizovací listina je platná od 1. ledna 2003. Naposledy byla do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení zařazena k 1. lednu 2000 dle Rozhodnutí s čj. 13/1-2000. Škola je právním subjektem. Zřizovatelem obec Zdounky.

V tomto školním roce je otevřeno 14 tříd všech devíti ročníků. Je v nich vyučováno podle schváleného vzdělávacího programu Základní škola (čj. 16 847/96-2) 259 žáků.

Součástí školy je školní družina s kapacitou 70 žáků a školní jídelna s kapacitou 400 jídel. Rada školy nebyla zřízena.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy v českém jazyce a matematice na obou stupních školy, občanské výchově a zeměpise na 2. stupni, estetickovýchovných předmětech na 1. stupni vzhledem ke schválenému učebnímu dokumentu
- materiálně technických podmínek vzdělávání a výchovy v českém jazyce a matematice na obou stupních školy, občanské výchově a zeměpise na 2. stupni, estetickovýchovných předmětech na 1. stupni vzhledem ke schválenému učebnímu dokumentu
- průběhu a výsledků vzdělávání v českém jazyce a matematice na obou stupních školy, občanské výchově a zeměpise na 2. stupni, estetickovýchovných předmětech na 1. stupni vzhledem ke schválenému učebnímu dokumentu

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÉMU UČEBNÍMU DOKUMENTU V ČESKÉM JAZYCE A MATEMATICE NA OBOU STUPNÍCH ŠKOLY, V OBČANSKÉ VÝCHOVĚ A ZEMĚPISE NA DRUHÉM STUPNI, ESTETICKOVÝCHOVNÝCH PŘEDMĚTECH NA PRVNÍM STUPNI

Na 1. stupni vyučují z celkového počtu sedmi tři pracovníce bez požadované pedagogické a odborné způsobilosti. Z toho ve třech případech učí matematiku, ve dvou jazyk český, ve dvou výtvarnou a v jednom případě hudební výchovu.

Jako metodický orgán je na tomto stupni ustaveno metodické sdružení. To se věnuje především pořádání akcí a soutěží, ale řeší i problematiku integrovaných žáků a vyhodnocuje a analyzuje v rámci sebeevaluačních mechanismů školy pololetní prověrky. Pouze okrajově se zabývá řešením metodických otázek ve výuce, využitím pomůcek a didaktické techniky pro podporu názornosti, koncepci využití fondu učebnic apod. Stejně tak není obsahem jeho jednání oblast plánování výuky, které by sjednocovalo kvalitu tematických plánů, ani analýza závěrů kontrolní a hospitační činnosti vedení školy jako východiska plánu práce tohoto poradního orgánu.

Začínající učitelce tohoto stupně byla přidělena ředitelkou školy uvádějící kolegyně. Plán uvádění je velmi propracovaný, pamatuje i na oblasti spojené s administrativní činností

pedagoga. Je rozvržen do měsíců a obsahuje také rozvrh ukázkových hodin i u ostatních vyučujících a hospitací u uváděné. Podle zápisů v třídních knihách je tento plán plněn.

Matematiku na 2. stupni vyučují tři učitelé, jeden z nich nespĺňuje podmínku odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku na základní škole. Český jazyk vyučují dvě odborné i pedagogicky způsobilé učitelky a jedna vyučující bez aprobace pro výuku předmětu. Výuku občanské výchovy zajišťují tři pro výuku předmětu pouze pedagogicky způsobilé učitelky. Zeměpis je vyučován jedním učitelem ve všech ročnících 2. stupně, pro výuku tohoto předmětu má odbornou i pedagogickou způsobilost.

Metodicky je většina sledovaných předmětů zabezpečena na tomto stupni prostřednictvím předmětových komisí. Český jazyk je začleněn do předmětové komise jazyků (český jazyk, anglický jazyk, německý jazyk), která se zabývá především organizačním zajištěním výuky, soutěží a mimoškolní činnosti, zabezpečením návaznosti výuky v jednotlivých ročnících, materiálním vybavením, vyhodnocováním výsledků žáků (rozbory výsledků písemných prací) a částečně i metodickými aspekty jazykové výuky. Občanská výchova není v současnosti začleněna do žádné předmětové komise. Matematika je součástí zřízené předmětové komise společně s chemií a fyzikou. Je zpracován plán činnosti na letošní školní rok. K hlavním úkolům patří plnění osnov, zabezpečení výuky platnými učebnicemi, účast na soutěžích a na vzdělávacích akcích, akcentuje využívání motivačních prvků a informačních technologií ve výuce, atd. Menší pozornost je věnována vzájemné koordinaci učiva a přípravě kontrolních písemných prací v souběžných ročnících, využívání didaktické techniky a všech dostupných pomůcek v hodinách. Zeměpis není součástí žádné předmětové komise. Jeho výuku a všechny další s tím související aktivity školy garantuje jediný učitel zeměpisu.

Pro vyučování všech sledovaných předmětů je provoz školy vhodně přizpůsoben. Z důvodu stávající personální skladby vyučujících českého jazyka na 2. stupni a občanské výchovy škola v současnosti další péči o začínající nebo nekvalifikované učitele nezajišťuje. DVPP učitelů sledovaných předmětů je v tomto školním roce zaměřeno na získání a prohloubení počítačové gramotnosti při práci na PC. Nekvalifikovaný učitel matematiky na 2. stupni si doplňuje pedagogické vzdělání studiem na Pedagogické fakultě UP v Olomouci.

Návaznost ve vedení třídních kolektivů je zajištěna, skladba úvazků vyučujících sledovaných předmětů odpovídá podmínkám vesnické školy, snaží se respektovat odborné i pedagogické zkušenosti učitelů, ale ne vždy je skladba úvazků optimální (matematika).

Kontrolu úrovně výchovně vzdělávací práce 1. stupně má ve své pracovní náplni zástupce ředitelky školy. V tomto školním roce byl pověřen úkoly spojenými se zaváděním výpočetní techniky a hospitační činnost neprováděl. Doložena je na tomto stupni pouze kontrola ředitelky školy, a to zejména v hodinách českého jazyka.

Kontrolní činnost vedení školy v matematice a v zeměpise na 2. stupni byla dle předložených hospitačních záznamů spíše okrajová. V českém jazyce byly ve sledovaném období školního roku 2002/2003 provedeny ředitelkou školy celkem čtyři hospitace, v občanské výchově nebyla provedena žádná.

Souhrnně byly personální podmínky sledovaných předmětů velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHEDEM KE SCHVÁLENÉMU UČEBNÍMU DOKUMENTU V ČESKÉM JAZYCE A MATEMATICE NA OBOU STUPNÍCH ŠKOLY, V OBČANSKÉ VÝCHOVĚ A ZEMĚPISĚ NA DRUHÉM STUPNI, ESTETICKOVÝCHOVNÝCH PŘEDMĚTECH NA PRVNÍM STUPNI

Škola je umístěna ve dvou od sebe vzdálených lokalitách obce (v každé jeden stupeň) v historických budovách vyžadujících neustálé investice do oprav. Prostorové rozdělení organizačně ztěžuje řízení a kooperaci obou stupňů školy.

Potřebné pomůcky pro výuku matematiky a jazyka českého na 1. stupni jsou k dispozici přímo ve třídách. Nástěnné obrazy k aktuálně probíranému učivu jsou velmi vhodně i esteticky doplňovány přehledy, které vytvářejí samotní vyučující. Často připravují také různé pracovní listy. Učebnice jsou vybrány a aktualizovány uvážlivě. Vybavení klasickou didaktickou technikou není na požadované výši (zastarává i není - např. přehrávač CD). Zcela chybí vybavení počítačové, není k dispozici ani učitelům pro přípravu. Výtvarná výchova je na tomto stupni vyučována v kmenových třídách. Potřeby a materiál pro výtvarné činnosti a pro zabezpečení hygieny si žáci přinášejí v převážné většině sami. Pro hudební výchovu je ve škole vybudovaná specializovaná učebna, vybavená hudebními nástroji pro doprovod (klavír, kytara, elektronické klávesy), starší, ale funkční didaktickou technikou pro poslech (gramofon), soubory rytmických nástrojů, zpěvníky, nástěnnými obrazy a dalšími materiály pro výuku hudební nauky. V téže místnosti je i žákovská knihovna pro tento stupeň školy se soubory knih pro práci ve třídách.

Výuka českého jazyka na 2. stupni a občanské výchovy probíhala ve funkčně vybavených a zařízených kmenových učebnách, v jednom případě v odborné pracovně chemie. Škola nemá pro výuku českého jazyka a občanské výchovy zřízení odbornou nebo speciální učebnu. Také výuka matematiky i zeměpisu je realizována v kmenových třídách, odborné pracovny pro tyto předměty zřízeny nejsou. Jejich podnětnost z hlediska potřeb výuky matematiky není dostačující, pro výuku zeměpisu byly do tříd donášeny mapy (i když někdy nekorespondovaly s probíraným učivem).

Kabinet českého jazyka je poměrně dobře vybaven dostatečným množstvím odborné a encyklopedické literatury, jazykových příruček a názorných transparentů. Pro výuku občanské výchovy je k dispozici menší videotéka, informační a propagační publikace a materiály zaměřené převážně na protidrogovou problematiku. Audiovizuální technika je učitelům k dispozici ve sborovně a v jedné kmenové třídě. Žáci i učitelé mohou dále využívat knižní fond žákovské a učitelské knihovny, který je tvořen dostačujícím počtem svazků odborné, naučné a krásné literatury. Pro výuku českého jazyka a občanské výchovy měli všichni žáci vhodné učebnice, v hodinách používali navíc běžně pracovní sešity a čítanky. Kabinet matematiky není zřízen, obvyklé, starší učební pomůcky jsou uloženy ve skříních na chodbě školy. Novější pomůcky, např. programy pro opakování učiva na PC, nemůže zatím škola na nových počítačích, dodaných v rámci projektu INDOŠ využívat (stejná situace platí i pro zeměpisné programy). Kabinet zeměpisu je dostatečně vybaven mapami (i novými), glóby demonstračními i žákovskými, encyklopediemi, zeměpisnou literaturou a postupně je doplňován i výukovými videoprogramy.

Všichni žáci mají školou zapůjčené učebnice. V matematice na druhém stupni používají ucelenou řadu učebnic jednoho nakladatelství. Pro výuku zeměpisu mají k dispozici nové atlasy světa, v 6. a částečně v 9. ročníku jsou vzdělávání z platných učebnic (žákům 9. ročníku chybí učebnice pro výuku tematického celku Politická mapa dnešního světa), v 7. a 8. ročníku používají neaktualizované tituly učebnic (z roku 1993, 1994).

Pro modernizaci práce na obou stupních je k dispozici nově zřízená počítačová pracovna. Postupně je vybavována výukovými programy, mnohé z nich nejsou dosud využívány. Ve většině kmenových tříd obou stupňů je dosluhující, opotřebovaný školní nábytek.

Materiálně technické podmínky výuky jsou souhrnně hodnoceny jako průměrné.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE VZHLEDEM K PŘEDMĚTU INSPEKCE

Realizace vzdělávacích programů

Škola realizuje v tomto školním roce vzdělávací program Základní škola čj. 16 847/96-2 v souladu s platnými zákonnými normami.

Přijatému vzdělávacímu programu a jeho variantám odpovídají i týdenní časové dotace sledovaných předmětů v rozvrhu hodin vydaném pro školní rok 2002/2003. Neplnění osnov tohoto vzdělávacího programu bylo zjištěno kontrolou třídních knih školního roku 2001/2002. Ta prokázala, že nebyla dodržena učební osnova matematiky v 7. ročníku - neprobráno učivo Hranoly, dále v 8. ročníku, kde nebyl vyučován tematický celek Statistika. Tato kontrola rovněž prokázala nesplnění učební osnovy v zeměpise v 9. ročníku, kde nebyl vyučován tematický celek Politická mapa dnešního světa.

Povinná dokumentace je vedena řádně, ve většině případů zachycuje vypovídajícím způsobem průběh vzdělávání. Jen v třídních knihách mají některé zápisy o probraném učivu příliš obecnou formulaci (např. pouze označení metody, nebo název článku v čítance a pod.), ne vždy vypovídají o plnění výukových cílů stanovených osnovami, případně s nimi vůbec nekorespondují („příprava kvízů, práce na PC“). Drobné nedostatky v třídních výkazech a katalogových listech žáků platných pro tento školní rok byly v době inspekce průběžně odstraněny.

Ředitelka školy se ve své práci na takto velké a ve dvou lokalitách umístěné škole opírá o svého zástupce. Na něj také delegovala část pravomocí spojených s kontrolní a hospitační činností zejména na 1. stupni a přírodovědných předmětech. V tomto školním roce byla četnost hospitačí zástupce ředitelky výrazně ovlivněna povinnostmi spojenými se zaváděním PC techniky do školy, nedostatečná je zejména v přírodovědných i estetickovýchovných předmětech. Z předložených hospitačních záznamů ředitelky školy vyplývá, že závěry a zjištění jsou projednávány s jednotlivými pedagogy, málo se jimi zabývají metodické orgány a jednání pedagogické rady. Vedení školy se však zajímá se o výsledky práce zjištěné běžnými písemnými sebeevaluačními nástroji. Poznatky z této činnosti jsou prokazatelně pedagogy vedení školy předkládány. Posouzením kvality kontrolní činnosti vede k závěru, že plnění učebních osnov v posledních dvou školních rocích bylo ponecháváno z velké části na odpovědnosti jednotlivých učitelů.

Sledované předměty byly vyučovány v týdenní hodinové dotaci v souladu s učebním plánem zvoleného vzdělávacího programu.

Výuka sledovaných předmětů kromě matematiky a zeměpisu byla v souladu v učebními osnovami zvoleného vzdělávacího programu.

Vedená povinná dokumentace nezachycuje vždy průkazně průběh vzdělávání. Vzhledem k absenci hospitační činnosti vedení školy ve výše jmenovaných oblastech není způsob kontroly plnění učebních osnov dostatečně účinný a důsledný.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyce na 1. stupni

Výuka českého jazyka byla kontrolována hospitační činností u všech, kteří v době inspekce vyučovali tento předmět, a tedy ve všech třídách 1. stupně. Aprobovanost a její případná absence neměly žádný vliv na kvalitu práce pedagogů, jak odborností, tak i užívanou metodikou. Naopak byla sledována i velmi pěkná práce učitelek (ve 4. třídách), bez ohledu na jejich vzdělání.

Příprava vyučovacích hodin vycházela z tematických ročních plánů. V nich i v zápisech v třídních knihách tohoto i minulého školního roku nebyly v několika tématech respektovány změny provedené v přijatém učebním plánu k 1. 9. 1998.

Motivace žáků k práci byla ve většině hodin přiměřená věku, pestrá a nápaditá. Byla vhodně zařazována i v průběhu vyučovací hodiny. Jen v nejvyšších ročnících tohoto stupně byla pouze racionální. Práce byla průběžně hodnocena. O výsledcích jsou prokazatelným způsobem informováni zákonní zástupci. Žáci sami jsou většinou učitelů vedeni ke korekci vlastních chyb. Práce s písemnou chybou není u některých vyučujících důsledná. Za dobrou práci jsou žáci chváleni a povzbuzováni.

Při plánování práce si ne všichni pedagogové zapracovali do svých tematických plánů změny, k nimž došlo v přijatém vzdělávacím programu v r. 1998. Bezprostřední příprava na hodiny byla pečlivá, často i náročná na učitelův čas (dvojozměrné pomůcky). Použité metody se u jednotlivých vyučujících lišily. Mnohde převažovala nejméně efektivní frontální práce, byly však i hodiny s prvky dramatické výchovy, funkční skupinovou práci, nezvyklými novými metodami práce (zaměřenými na rozvíjení potřebných kompetencí) a pod. Tempo výuky odpovídalo věku žáků, vhodně byly zařazovány relaxační chvíle. Podnětnost učeben je v maximální míře zvyšována četnými nástěnnými tabulemi, obrázky a ukázkami beletrie, písemnou přípravou pedagogů na klasických i magnetických tabulích.

Výuka českého jazyka na 1. stupni byla v některých oblastech vynikající, ale celkově je hodnocena jako velmi dobrá.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice na 1. stupni

Chybějící pedagogická a odborná působnost se projevila pouze u jedné ze tří vyučujících bez požadované aproby ve strukturování hodiny malém prostoru pro procvičení a opakování známého učiva, v nižší efektivitě skupinové práce a nejasném stanovení cíle.

V začátku vyučovacích hodin byli žáci seznámeni s jejich náplní. Úroveň úvodní i průběžné motivace se u jednotlivých vyučujících lišila. Snaha o motivaci průběžně prolínající celou hodinu v první třídě byla poněkud znehodnocena negativním hodnocením výkonů žáků, které vedlo až k pasivitě některých z nich. V jedné páté třídě se motivace v úvodu hodiny redukovala na oznámení cíle. V ostatních byli žáci v úvodu motivováni hrami, rozhovory se snahou o aktualizaci učiva, soutěžemi, velmi pěkně ve druhé třídě pohádkovými postavami a příkladně připravenou tabulí. Ve čtvrtých třídách průběžně posilovaly aktivitu žáků hry.

Pro plánování a časové rozvržení učiva jsou zpracovávány tematické plány. Příprava většiny hodin byla promyšlená, odpovídala ve své struktuře stanoveným cílům. Méně promyšlené bylo použití názorných pomůcek zejména v nižších ročnících.

Ve většině hodin matematiky převažovala frontální výuka s dominantní rolí učitele. Prostor pro samostatnou práci byl dostatečný. Zařazeny byly skupinové aktivity, avšak s nižší efektivitou. Aktivnější metody s prvky samostatného učení a dramatické výchovy byly sledovány ve čtvrtém ročníku, v první a druhé třídě. Pro relaxaci byly podle aktuálního stavu třídy zařazovány tělovýchovné chvíle nebo volnější aktivity mimo lavice. Pro rychlejší žáky nebyla vždy připravena práce navíc. Pozitivem byla individuální pomoc potřebným žákům.

Názornost výuky byla podporována drobnými pomůckami, připravenými pracovními listy. Ve druhé třídě pracovali žáci s číselnou osou a počítadlem, což poněkud scházelo hodině ve třídě první.

Didaktická technika v matematice nebyla využita.

Úroveň vzdělávání a výchovy v matematice na 1. stupni je hodnocena jako velmi dobrá.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v estetickovýchovných předmětech na 1. stupni

V rámci bloku estetickovýchovných předmětů byly hospitovány 3 hodiny hudební a 3 hodiny výtvarné výchovy. Dvěma vyučujícím obou sledovaných předmětů chybí požadovaná odborná a pedagogická způsobilost. Tato skutečnost se projevila v drobných nedostacích v plánování zejména při přesném stanovování výukových cílů ve výtvarné výchově.

V hudební výchově byli žáci motivováni průběžně zpěvem oblíbených písní, ale i možnostmi hry na rytmické nástroje. Výtvarné činnosti aktuálním ročním obdobím většinou formou rozhovoru v komunikačním kruhu za inspirace vlastními zážitky a přinesením ukázek (fotografií sportovců). Velmi pěkná úvodní motivace s využitím mezipředmětových vztahů zaměřených na péči o zdraví byla pozorována ve výtvarné výchově v první třídě. Méně byla posilována průběžnými hodnotícími pobídkami a pochvalou za zdařilou práci.

Příprava na jednotlivé hodiny byla promyšlená, zaměřená spíše na organizaci výuky. Méně akcentována byla zejména výchovná složka předmětů.

Volba forem práce byla v souladu s pojetím výchovných předmětů. V hudební výchově ve všech hodinách proběhla na začátku dechová, rytmická nebo intonační cvičení. Velký podíl vyučovací hodiny byl dán zpěvu s doprovodem hrou na rytmické nástroje. V páté třídě byla snaha i pohybové aktivity, žáci však nebyli příliš ochotni se pohybem vyjadřovat. Poslechová část této hodiny byla málo promyšlená. Důsledkem toho byla nízká efektivita a poněkud narušená struktura hodiny, kde pak zbývalo málo času na nácvi nově písně. Učivo hudební nauky bylo probíráno v míře přiměřené věku žáků. Ve výtvarné výchově byl vždy řádně vysvětlen postup práce a žáci poučeni o dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel zejména při práci s nůžkami a lepidlem.

Podnětnost výuky zvyšovaly užívané pomůcky. V hudební výchově zejména celkové vybavení specializované učebny, rytmické nástroje, v poslechových částech také didaktická technika. Ve výtvarné výchově především přinesené ukázky.

Ve všech hodinách panovala pracovní atmosféra, žáci pracovali se zaujetím. Respektovali dohodnutá pravidla a pokyny vyučujících. Kázeň podporovala při samostatné práci ve výtvarné výchově také pouštěná relaxační hudba.

Výuka estetickovýchovných předmětů na 1. stupni byla hodnocena jako velmi dobrá.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu matematika na 2. stupni

Matematika je ve všech ročnících vyučována v souladu s učebním plánem zvoleného vzdělávacího programu. Hospitace proběhly u všech učitelů matematiky v 6. - 9. ročníku. Pouze jeden učitel nesplňuje podmínku odborné a pedagogické způsobilosti, což mělo vliv i na kvalitu sledované výuky.

Učitelé mají zpracovány tematické plány učiva, které vycházejí z osnov. Sledované hodiny byly připraveny, ale kvalita přípravy, zejména promyšlenost a provázanost jednotlivých kroků a postupů měly rozdílnou úroveň. Byly předloženy i opravené a vyhodnocené kontrolní písemné práce žáků.

Struktura vyučovacích hodin odpovídala stanoveným cílům, i když v některých hodinách je vyučující jasně nestanovili. Sledované hodiny vycházely z klasického pojetí, převažoval frontální způsob výuky. Učivo bylo podáváno odborně správně, ale důraz na logický úsudek, na promyšlení alternativních postupů, vyvozování souvislostí a využívání životních zkušeností žáků byl sledován zejména v hodinách učitele s dlouholetou pedagogickou praxí. Rozsah zařazované samostatné práce byl celkově malý. Zadávané úkoly nebyly vždy diferencovány v obtížnosti vzhledem k rozdílným schopnostem žáků. Ve dvou sledovaných hodinách byly vhodně a nápaditě zařazeny pestré aktivizující činnosti, v ostatních hodinách, v důsledku zvoleného způsobu výuky, pracovali žáci s menším zaujetím a menší efektivitou. Verbální i neverbální komunikace učitelů měla dobrou úroveň, ale vedení žáků ke správnému matematickému vyjadřování nebylo vždy důsledné.

Úvodní motivaci učitelé většinou opomíjeli, v průběhu výuky byla uplatňována motivace pochvalou, zařazováním soutěživých prvků, oceněním snahy a správných výsledků. Výchovné aspekty nebyly cíleně uplatňovány všemi vyučujícími. Frekvence hodnocení známkou (dle kontroly žákovských knížek) je nízká.

Matematika je vyučována v kmenových třídách, které prošly rozsáhlou generální opravou, ale zatím jsou převážně vybaveny staršími lavicemi a židlemi (ty často nevyhovují vzrůstu žáků ve vyšších ročnících). Prostředí tříd, jejich estetické a funkční vybavení, nevytváří dostatečně podnětné prostředí pro výuku matematiky. Tempo výuky vyhovovalo spíše pomalejším žákům. Osobnost jednotlivých učitelů ovlivňovala i úroveň chování žáků.

Výuka matematiky je materiálně zabezpečena. Pro zvýšení efektivity výuky byly používány předtištěné materiály a testy, učebnice, rýsovací potřeby. Ve sledovaných hodinách nebyla využita didaktická technika.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice na 2. stupni byly hodnoceny jako průměrné.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyce na 2. stupni a v občanské výchově

Vzhledem k aktuálnímu stavu v pedagogickém sboru (nemocnost vyučujících) byla výuka českého jazyka sledována u dvou a výuka občanské výchovy pouze u jedné učitelky.

Kvalita sledované výuky v českém jazyce byla pozitivně ovlivněna odbornou i pedagogickou způsobilostí obou vyučujících. Chybějící odborná způsobilost učitelky občanské výchovy se na kvalitě sledované výuky vůbec neprojevila.

Ve většině sledovaných hodin českého jazyka, ale především v hodinách občanské výchovy, dokázaly učitelky získat zájem žáků o probírané učivo v úvodu hodin řízeným motivačním rozhovorem spojeným s krátkým opakováním předchozího a dovedným kladením problémových otázek. V průběhu výuky byl zájem o práci průběžně udržován zařazováním herních prvků, soutěží mezi skupinami i jednotlivci, aktivním zapojováním žáků do výuky, aktualizací učiva a využíváním reakcí žáků včetně jejich průběžného vyhodnocování. V občanské výchově byl při hodnocení odpovědí a reakcí žáků zvláště zřetelný výchovný akcent. Ověřování znalostí, slovní i písemné hodnocení bylo vždy transparentní, zdůvodněné a objektivní. Ve výuce občanské výchovy byla dána žákům větší možnost vzájemného hodnocení i sebehodnocení. Sledovaná výuka probíhala v příjemné pracovní atmosféře, struktura hodin, náročnost vyučujících a vyučovací tempo odpovídaly schopnostem žáků, do většiny sledovaných hodin byly zařazeny oddechové části. Přirozená, nevynucená kázeň byla na velmi dobré úrovni.

Všechny sledované hodiny byly obsahově, faktograficky a metodicky svědomitě připraveny a promyšleny. Frontální výkladové metody byly použity v minimální míře, hlavní důraz byl kladen na aktivní učení žáků. Snaha vyučujících dovést žáky k samostatnému poznání a

pochopení bez předchozího výkladu (vedení a usměrňování jejich činností jednotlivě nebo ve skupinách s cílem vyvodit správné závěry) byla většinou úspěšná. Ve výuce občanské výchovy byla dovedně využita metoda kruhového rozhovoru, situační dramatizace a pantomimických výstupů žáků. Sledované výukové metody byly vesměs vhodně doplňovány názornými příklady obrazového a transparentního materiálu, v jednom případě zvukovou ukázkou uměleckého přednesu.

Vyučující vedly žáky k rozvoji komunikativních dovedností a správnému jazykovému vyjadřování. Velký důraz na rozvoj komunikace mezi žáky a vyjádření vlastního názoru byl pozorován ve výuce občanské výchovy.

Průběh a výsledky vzdělávání byly v českém jazyce hodnoceny jako velmi dobré, v občanské výchově byly hodnoceny jako vynikající.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v zeměpise

Zeměpis vyučuje jeden učitel s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Výuka probíhá v souladu s učebním plánem zvoleného vzdělávacího programu. Předložené tematické plány nebyly zpracovány v 8. a 9. ročníku zcela v souladu s platnými osnovami.

Bezprostřední příprava učitele na jednotlivé hodiny nebyla vždy promyšlena ve struktuře a v časovém zvládnutí daného učiva, v 8. ročníku učivo nenavazovalo na předcházející. Výuka byla vedena odborně a věcně správně, ustáleným způsobem. V úvodní části bylo učivo opakováno společně, ale i soutěživou formou kvízu a zeměpisných hádanek. Potřebným způsobem nebyla akcentována dovednost orientace na mapách. Nové poznatky byly žákům více předkládány, pouze v 8. ročníku byly vyvozovány na základě životních zkušeností žáků. Sledovaná výuka postrádala aktualizaci učiva současnými událostmi, vedení žáků k získávání informací z jiných zdrojů nebylo zřetelné. Prostor pro závěrečné opakování a procvičování učiva byl často vyplněn různými kvízy a soutěжами, většinou bez přímé návaznosti na probírané učivo.

Zařazování soutěživých prvků ve sledovaných hodinách pozitivně žáky motivovalo, vedlo ke vzájemné spolupráci. Hodnocení žákovských výkonů ze strany učitele bylo zdůvodněné a objektivní. Četnost hodnocení žáků známkou je vyhovující. Komunikativní dovednosti žáků nebyly rozvíjeny v žádoucí míře. Výuka probíhala v přátelské pracovní atmosféře, žáci se chovali ukázněně.

Výuka ve sledovaných hodinách nebyla dostatečně podepřena názornými pomůckami, obrazovým materiálem a didaktickou technikou, i když pestrá škála těchto pomůcek škola vlastní.

Průběh a výsledky vzdělávání v zeměpise byly celkově hodnoceny jako průměrné.

Výsledky vzdělávání a výchovy

Ve sledovaných předmětech jsou školou užívány běžné evaluační nástroje. Dosaženou úroveň neporovnávají vyučující s tou, které dosáhli žáci v předchozích letech, ani s výsledky žáků jiné školy.

Škola nepoužívá komerčních testů. Pouze se zajímá o práci svých žáků po nástupu na vyšší stupně škol a o úspěšnost u přijímacích zkoušek. Dosažená úroveň práce na obou stupních je zjišťována v jazyce českém a matematice zejména formou čtvrtletních prověrek. Takto získané informace jsou analyzovány a jsou vyhodnoceny jevy, v nichž žáci nejvíce chybují. Učitelé přijímají následná opatření. Naukové předměty pracují s písemnými testy po probrání

jednotlivých témat. Ve sledovaných předmětech škola provádí vyhodnocování výsledků vzdělávání často i formou zapojování do olympiád a soutěží. Vyučující každoročně připravují pro žáky školní kola. Nejlepší z nich se pravidelně účastní okresních kol a zde se každoročně umísťují na předních místech.

Systematické využívání sebeevaluační bylo pozorováno spíše na druhém stupni (s výše popsanými rezervami). Vedení školy analýzu písemných výstupů výchovně vzdělávací práce vyžaduje, pravidelně ji kontroluje.

Průběh vzdělávání a výchovy je vedením školy kontrolován zejména formou analýzy písemných výstupů ze čtvrtletních prověrek a zápisů metodických orgánů. Škola nemá promyšlený vlastní systém sebeevaluační, ten je zatím převážně v rukou jednotlivých vyučujících.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Poslední platné Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 1. 2000 s čj. 13/1-2000 je v souladu s novou Zřizovací listinou platnou ode dne 1. 1. 2003 s čj. 3/2002.

V Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s čj. 70/99-Ss je v názvu školy za slovy Základní škola mylně uvedena čárka.

Podlouhlé razítko školy užívané v povinné dokumentaci školy (třídní výkazy, vysvědčení) neuvádí název školy ve shodě se zařazením školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 1. 2000 s čj. 13/1-2000.

Prevence sociálně patologických jevů

V rámci této kontroly byla prováděna část tematické inspekce zaměřené na sledování účinnosti prevence sociálně patologických jevů ve školách a školských zařízeních a hodnocení využívání metodických pokynů MŠMT čj. 14 514/2000-51 a čj. 28 275/2000/22 k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže.

Škola s oběma výše uvedenými metodickými pokyny seznámila své pracovníky. Ředitelka pověřila koordinací úkolů z nich vyplývajících zejména školního metodika prevence, jímž je její zástupce. Pracovní náplň mu nestanovila písemně.

Minimální preventivní program školy je zaměřen zejména na osvědčené aktivity. Chybí mu analýza výchozího stavu. Práce pedagogů se nesoustředí pouze na oblast informovanosti žáků, ale snaží se prevenci realizovat v pestré nabídce aktivit pro volný čas. Jednotlivá témata jsou citlivě zařazována i do výuky většiny předmětů.

Pozitivně lze hodnotit i to, že se prevence zaměřuje na všechny oblasti, tj. i na kriminalitu, záškoláctví, drogy, xenofobii, rasismus a intoleranci. Zvýšená pozornost je věnována problematice šikany. Škola se s projevy některých výše uvedených jevů setkala, většina pedagogických pracovníků je dokázala i citlivě řešit.

Na základě prvního výše jmenovaného metodického pokynu probíhá i další vzdělávání školního metodika prevence i ostatních členů pedagogického sboru. Škola konzultuje případné řešení problémů se všemi institucemi zabývajícími se podobnou tematikou v rámci regionu.

Rodiče jsou o aktivitách školy informováni, není však organizována osvěta směřující k jejich orientaci v této problematice.

Prevence se opírá o dobře formulované body ve školním řádu, které se vyjadřují i k právům žáků na ochranu.

Škola se problematikou zabývá a přijatý systém je v prevenci sociálně patologických jevů funkční.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Výroční zpráva o činnosti školy, ZŠ Zdounky, okres Kroměříž za školní rok 2001/2002
2. Vzdělávací program Základní škola čj. 16 847/96-2
3. Podkladová inspekční dokumentace vyplněná ředitelkou kontrolované školy
4. Jmenování ředitelky školy do funkce s čj. 85/2000-R s datem 28. 12. 2000
5. Plány práce (včetně plánu hospitací a kontrol) a organizační pokyny pro pedagogy ZŠ Zdounky, okres Kroměříž, pro školní rok 2002/2003
6. Rozvrh hodin platný pro sledovanou školu ve školní roce 2002/2003
7. Zřizovací listina školy platná ode dne 1. 1. 2003 s čj. 3/2002.
8. Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s čj. 13/1-2000, vydáno ŠÚ Kroměříž s účinností od 1. 1. 2000
9. Tematické plány pro výuku sledovaných předmětů v ZŠ Zdounky, okres Kroměříž platné pro školní rok 2002/2003
10. Třídni výkazy a katalogové listy žáků, platné pro tento školní rok v ZŠ Zdounky, okres Kroměříž
11. Třídni knihy platné pro školní roky 2001/2002 a 2002/2003 v ZŠ Zdounky, okres Kroměříž
12. Zápisy z pedagogických rad ZŠ Zdounky, okres Kroměříž
13. Hospitační záznamy ředitelky ZŠ Zdounky, okres Kroměříž ve školním roce 2002/2003
14. Prověrky jejich vyhodnocení ve sledovaných předmětech v ZŠ Zdounky, okres Kroměříž
15. Zápisy z jednání metodického sdružení ZŠ Zdounky, okres Kroměříž
16. Zápisy a plány práce předmětových komisí sledovaných předmětů druhého stupně v ZŠ Zdounky, okres Kroměříž
17. Výkaz V - 3-01 z 30. 9. 2002 pro ZŠ Zdounky, okres Kroměříž
18. Řád školy z 2. 9. 2002 ZŠ Zdounky, okres Kroměříž
19. Vnitřní řád pro učitele ZŠ Zdounky, okres Kroměříž
20. Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání vyučujících sledovaných předmětů v ZŠ Zdounky, okres Kroměříž v tomto školním roce
21. Hospitační záznamy inspektorů
22. Protokoly o komisionálních zkouškách matematiky a českého jazyka za školní rok 2001/2002
23. Písemné práce z matematiky a českého jazyka a slohové práce za školní rok 2002/2003
24. Minimální preventivní program platný pro sledovanou školu v tomto školním roce
25. Tabulka dozorů pro tento školní rok v ZŠ Zdounky, okres Kroměříž
26. Provozní řád školy pro ZŠ Zdounky, okres Kroměříž, bez data a čj.
27. Řády odborných pracoven, řád šaten, řád školní družiny pro ZŠ Zdounky, okres Kroměříž
28. Plán přesunu žáků ZŠ ve Zdoukách, platné pro tento školní rok
29. Plán uvádění začínajícího pedagoga do praxe, ZŠ Zdounky, okres Kroměříž

30. Pracovní náplň ředitelky školy, zástupce ředitelky školy, jednotlivých pracovníků školy v ZŠ Zdounky, okres Kroměříž, platné pro tento školní rok

31. Učební plán 1. - 9. ročníku pro školní rok 2002/2003, zpracováno pro ZŠ Zdounky, okres Kroměříž

ZÁVĚR

Ředitelka školy je ve své funkci dva školní roky. Kvalitní personální zabezpečení výuky je prioritou její práce. Ta je limitována nabídkou v oblasti pracovního trhu v učitelské profesi i vzdáleností školy od většího města a nutností dojíždění pedagogů. Pedagogický sbor je poměrně stabilní, pozorovány byly pěkné pracovní vztahy zejména na 1. stupni.

Mezi výrazná negativa školy je třeba zařadit její výše popsané umístění. Také její velikost a stavební dispozice ztěžuje operativní řízení a nedovoluje ani potřebnou komunikaci celého pedagogického sboru. Velkým pozitivem posledního období je vybudování počítačové pracovny, odborné učebny cizích jazyků, fyziky a chemie. Klasickou didaktickou technikou je škola vybavena, mnohá ale zastarává, modernější chybí. Estetika vnitřního prostředí se postupně zlepšuje. Inovaci vyžaduje i vybavení tříd školním nábytkem.

Struktura i koncepce metodických orgánů je funkční, ale některé neposkytují ředitelce školy dostatečnou zpětnou vazbu a garanci plnění osnov. Zkušenost a přiměřená praxe většiny pedagogů se projevila v kvalitě převážné části přímo sledované výuky. Metodicky byla práce s žáky zpravidla postavena na frontálním vyučování, což často vedlo k jejich pasivitě a bylo ve svém výsledku velmi málo efektivní. Modernější formy a metody práce byly sledovány v některých třídách 1. stupně. Nedostatky se projevily již při plánování (např. ve výtvarné výchově je stanovování výukových cílů zaměřeno spíše na techniky než na rozvoj estetického cítění, v jazyce českém nejsou vždy respektovány změny v osnovách apod.). Málo prostoru bylo věnováno rozvoji komunikativních dovedností. Motivace v jednotlivých hodinách byla promyšlena a realizována zejména na 1. stupni. Pěkné metody rozvíjející zájem žáků byly pozorovány i na 2. stupni především v humanitních předmětech.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Pavla Koupilová	Pavla Koupilová, v. r.
Členové týmu	Mgr. Marie Dratvová	Marie Dratvová, v. r.
	Mgr. Roman Hoza	Roman Hoza, v. r.
	PhDr. Vlastislav Kožela	Vlastislav Kožela, v. r.

V Kroměříži dne 28. února 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 14. 3. 2003

Razítko

Ředitelka školy Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Jana Heřmánková	Jana Heřmánková, v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad Zlínského kraje – odbor školství, mládeže a sportu, Tř. T. Bati 3792, 762 69 Zlín	28. 3. 2003	152-51/03-5049
Zřizovatel: Obec Zdounky, Zdounky 27, 768 02 Zdounky	28. 3. 2003	152-52/03-5049

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.

